

Резултати FADN истраживања у 2017.години

Селекцијски план и активности за 2018. годину

мр Мирјана Бојчевски

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

САДРЖАЈ

- Карактеристике економских индикатора FADN система
- Најчешће коришћени индикатори у Европској унији
- Стандардни резултати Србија 2017 (три индикатора)
- FADN РЕЗУЛТАТИ СА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА
(*Farm Return*)
- ✓ **НЕТО ДОДАТА ВРЕДНОСТ ПРЕМА ГОДИШЊОЈ РАДНОЈ ЈЕДИНИЦИ (SE 425)**
- ✓ **СУБВЕНЦИЈЕ ПО КОРИШЋЕНОЈ ПОВРШИНИ**
- ✓ **ПОДРШКА ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ**
- Поређење резултата са земљама Европске уније
- План за избор пољопривредних газдинстава
- План активности за 2019.годину
- Рокови за 2019.годину

FADN РЕЗУЛТАТИ СА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА (*Farm Return*)

FADN РЕЗУЛТАТИ СА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА (*Farm Return*) 2015.

Важна напомена

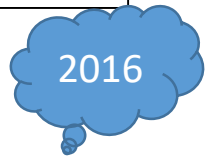
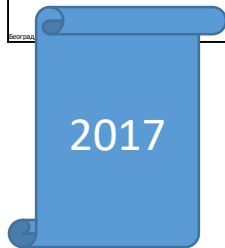
FADN подаци у Србији су прикупљени и обрађени у оквиру успостављена FADN система у Републици Србији. С обзиром на чињеницу да је FADN систем у Републици Србији у фази успостављања, приказани подаци могу да не одговарају потпуно економско стање пољопривредног сектора у Србији. Стога закључке треба доносити опрезно, узимајући у обзир могуће несигурности у вези са приказаним подацима.

FADN РЕЗУЛТАТИ СА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА (*Farm Return*) 2015-2016

Важна напомена

FADN подаци у Србији су прикупљени и обрађени у оквиру успостављена FADN система у Републици Србији. С обзиром на чињеницу да је FADN систем у Републици Србији у фази успостављања, приказани подаци могу да не одговарају потпуно економско стање пољопривредног сектора у Србији. Стога закључке треба доносити опрезно, узимајући у обзир могуће несигурности у вези са приказаним подацима.

Стандардни резултати за 2017. годину
www.fadn.rs

<http://ec.europa.eu/agriculture/rica/>

http://ec.europa.eu/agriculture/rica/database/database_en.cfm

Public Database

Latest News

About FADN

Publications

Public Database

Links

FADN PUBLIC DATABASE

Introduction

FADN information is aggregated into a Standard Results database available for the following dimensions: Time (year), Geographic (Country, Region), Topology (Type of Farming, TG/FT14 and economic size S26). A description of these dimensions and of the Standard Results can be found in the [FAQ section](#). The calculation of the Standard Results is based on the accounting system described in the [Methodology](#).

The Standard Results Database can be consulted through a set of dynamic reports organized in themes or a set of [data sets](#) for download only.

Accounting year 2017 - preliminary data: Please note that data concerning the accounting year 2016 are considered preliminary as they are displayed as early as Member States after national validation but without having been fully validated by the Commission services.

Recording of quantity of fertilizers will be compulsory as of accounting year 2017 and the complete data set is expected to become available in 2019. Until then, we can only provide these data for a limited number of countries.

Report by theme

Update: 2016-10-10 01:17:46.0

Selected items	Selected measures
<ul style="list-style-type: none"> Home Search & Population Structure and size Structure & Land of agricultural area Production & Conversion Production Production & Cost Production & Conversion Costs & Profit Costs & Intermediate consumption Costs & Farming methods Costs & Intermediate consumption Production & Conversion Production Production & Conversion Structure and size 	<ul style="list-style-type: none"> Farm characteristics Structure and size Production Production & Conversion Production Production & Conversion Costs & Profit Costs & Farming methods Costs & Intermediate consumption Production & Conversion Production Production & Conversion Structure and size Production Production & Conversion Structure and size

FADN Srbija

Република Србија
 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

POČETNA

FADN U EU

FADN U SRBIJI

VESTI

KONTAKT

POČETNA

U procesu pristupanja Evropskoj uniji poljoprivreda Republike Srbije treba da prilagodi niz propisa i standarda i usvoji određene zahteve u skladu sa ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike (Common Agricultural Policy - CAP), među kojim je i uspostavljanje Sistema računovodstvenih podataka na poljoprivrednim gazdinstvima (*Farm Accountancy Data Network - FADN*).

Sistem računovodstvenih podataka na poljoprivrednim gazdinstvima (*FADN* sistem) je sistem koji sprovodi godišnje istraživanje na poljoprivrednim gazdinstvima kojim se dobijaju podaci o strukturi, proizvodnji, prihodima i rashodima poljoprivrednih gazdinstava (*FADN* istraživanje), uzimajući u obzir kriterijume propisane Evropskom regulativom i nacionalne zahteve.

FADN sistem omogućava praćenje poslovnih promena na poljoprivrednim gazdinstvima u toku kalendarske godine, što poljoprivrednim proizvođačima omogućava da uspešnije rukovode svojim poslovanjem, a kreatorima poljoprivredne politike pruža mogućnost da ocene efekte sprovedenih mera. Zatražujući ovakvom sistemu za praćenje određenih ekonomskih pokazatelja, podaci koji će se pratiti na poljoprivrednim gazdinstvima biće upoređivi sa poljoprivredna gazdinstva kako na području Republike Srbije, tako i u regionu i u Evropi.

ВРЕДНОСТ ПРОИЗВОДНЕ ЕУ-28 (еур)

Овај систем један је од најпознатијих извора података за брзду економских анализа у области пољопривреде. FADN методологија омогућава екстраполацију података о економским резултатима са узорака пољопривредних газдinstava и пољопривредног сектора у целини, као и поређење резултата са релевантним показатељима из земља чланица Европске уније.

КАРАКТЕРИСТИКЕ FADN РЕЗУЛТАТИ ЕУ

- Сет електронски обрађених података Извештаја са пољопривредних газдинстава (***Farm Return Results***)
- Јединствена статистичка методологија
- Периодично се обрађује и објављује за све земље чланице (***EU Commission- DG AGRI***)
- Детаљно описују економску ситуацију различитих група пољопривредника Европске уније
- Подаци су доступни у јавној бази података (***FADN Public Database***)
- Најновији резултати на нивоу ЕУ од 2017. године (прелиминарни)
- Подаци су доступни за 28 земаља чланица
- Заједничка методологија
- Подаци су груписани према типу производње и економске величине
- Земље чланице одређују регионе за које се прикупљају, обрађују и објављују подаци

ПРЕКО 172 ИНДИКАТОРА

- **Структура производње и приноси**
(24 индикатора)
- **Укупна вредност производње**
(25 индикатора)
- **Укупно уложена средства**
(26 индикатора)
- **Подстицаји и порези**
(7 индикатора)
- **Приходи**
(9 индикатора)
- **Приход по годишњој радној јединици**
(2 индикатора)
- **Биланс стања**
(15 индикатора)
- **Финансијски индикатори**
(6 индикатора)
- **Остало**
(7 индикатора)

• ТИПОЛОГИЈА

(врста пољопривредне производње)

(49 типова пољопривредене производње - 10 основних)

Нпр: Ратарство, Млекарство, Мешовита, Испаша стоке, Повртарство, Воћарство

• ЕКОНОМСКА ВЕЛИЧИНА

(вредност производње)

• РЕГИОНИ

Север

Југ

НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНИ ЕКОНОМСКИ ИНДИКАТОРИ

СТРУКТУРНИ ПОДАЦИ О ПРОИЗВОДЊИ

- Коришћено пољопривредно земљиште, учешће закупа
- Радна снага (плаћена и неплаћена)
- Условна грла стоке (LU)

ПРОДУКТИВНОСТ

- Приноси (*kg per ha*)
- Млечност по крави (*kg per year*)
- Густина сточарске производње (*LU per forage area*)
- Укупна вредност производње по коришћеном пољ.земљишту
- Укупна вредност производње стоке

СТРУКТУРНИ ПОДАЦИ ВРЕДНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ

- Биљна производња, Сточарска производња и остале доходовне активности

НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНИ ЕКОНОМСКИ ИНДИКАТОРИ

СТРУКТУРНИ ПОДАЦИ

- Специфични и режијски трошкови, спољни фактори, амортизација

СУБВЕНЦИЈЕ

- Структура субвенција
- Субвенције (по КПП, УГ)
- Учешће субвенција у нето вредности производње
- Учешће субвенција у вредности производње

ИНДИКАТОРИ УЧИНКА (по газдинству, јединици рада ГРЈ)

- Бруто приход газдинства - *Gross Farm Income* (GFI)
- Нето додата вредност - *Farm Net value added* (FNVA)
- Приход газдинства - *Family Farm Income* (FFI)
- Условна допит – укључује обрчунату неплаћену радну снагу
Conditional Profit (includes calculated unpaid labour costs)

НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНИ ЕКОНОМСКИ ИНДИКАТОРИ

ОСТАЛИ ИНДИКАТОРИ:

- Средства и обавезе
- ✓ Структура средстава (трошкова); Дуговања

НИВО ИНВЕСТИЦИЈА И ИНВЕСТИЦИОНА ПОДРШКА

- ✓ Учешће инвестиционе подршке у вредности укупних инвестиција

СТРУКТУРА ПРИХОДА (FNVA, FFI)

ИЗВЕДЕНИ ИНДИКАТОРИ

- ✓ Однос укупних улазних и укупних излазних вредности производње (*Output-Input ratio*)
- ✓ Радна снага (AWU per 100 ha of UAA, LU per AWU)
- ✓ Плате и плаћени радни сати
- ✓ итд

FADN РЕЗУЛТАТИ СА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА (*Farm Return*)

СТАНДАРДНИ РЕЗУЛТАТИ СРБИЈА 2017

- База података (2014-2017)
- Подаци за поређење са ЕУ су коришћени за 2017. годину (2017)
- Стандардне резултате израчунава ИТ програм
- Неопходно унапређење квалитета података!
- Подаци су груписани према типовима, економској величини и региону

ПОРЕЂЕЊЕ СРБИЈА-ЕУ

Земље ЕУ - 2016, Србија - 2017

Подаци су презентовани за 4 основна типа производње:

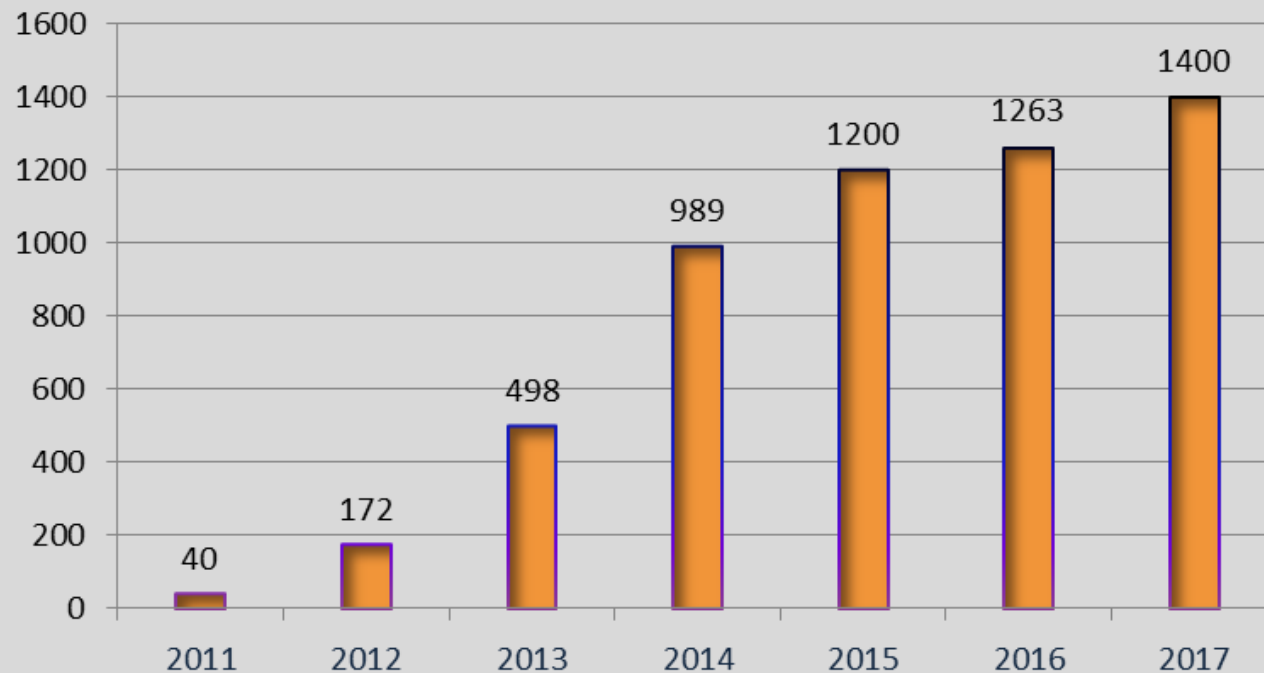
- Ратарство
- Млекарство
- Испаша стоке
- Мешовита газдинства

ТРИ ГЛАВНА ИНДИКАТОРА СУ АНАЛИЗИРАНА:

- **НЕТО ДОДАТА ВРЕДНОСТ ПРЕМА ГОДИШЊОЈ РАДНОЈ ЈЕДИНИЦИ (SE 425)**
- **СУБВЕНЦИЈЕ ПО КОРИШЋЕНОМ ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ**
- **ИНВЕСТИЦИЈЕ**

ВЕЛИЧИНА FADN УЗОРКА

FADN УЗОРАК

2015
1200

2016
1263

2017
1400

ОЧЕКИВАНИ УЗОРАК ЗА
СРБИЈУ
2000

СТРУКТУРА И ВЕЛИЧИНА FADN УЗОРКА, 2017

	Класе економске величине						Укупно
	3	4+5	6+7	8+9	10+11	12+13+14	
Ратарство	63	151	180	40	1	0	435
Хортикултура у заштићеном простор	0	9	4	1	0	0	14
Хортикултура на отвореном	5	15	11	0	0	0	31
Виноградарство	6	4	2	0	0	0	12
Воћарство	45	37	9	1	0	0	92
Млечно говедарство	36	165	68	8	0	0	277
Различита стока која се напаса	35	89	50	1	0	0	175
Свињарство	3	5	16	8	0	0	32
Живинарство	4	7	22	5	0	0	38
Мешовита ратарско-сточарска произ	69	154	61	12	2	0	298
Укупно	266	636	423	76	3	0	1404
%	19	45	30	5	0	0	100

- ✓ FADN подаци у Србији су прикупљени и обрађени у фази успостављања FADN система у Републици Србији (**квалитет података**)
- ✓ Приказани подаци могу да не осликавају потпуно економско стање пољопривредног сектора у Србији (**репрезентативност узорка**).
- ✓ Анализе и Закључке треба доносити опрезно, узимајући у обзир могуће несигурности у вези са приказаним подацима.

FADN УЗОРАК СЕВЕР-ЈУГ

	Класе економске величине							Укупно
	3	4+5	6+7	8+9	10+11	12+13+14		
Ратарство	21	87	151	36	1	0	296	
Хортикултура у заштићеном простору	0	4	0	1	0	0	5	
Хортикултура на отвореном	0	4	5	0	0	0	9	
Виноградарство	2	0	1	0	0	0	3	
Воћарство	10	10	6	1	0	0	27	
Млечно говедарство	0	13	30	8	0	0	51	
Различита стока која се напаса	1	11	11	1	0	0	24	
Свињарство	2	2	3	1	0	0	8	
Живинарство	2	1	5	4	0	0	12	
Мешовита ратарско-сточарска производња	4	26	33	12	2	0	77	
Укупно	42	158	245	64	3	0	512	
%	8.2	30.8	47.8	12.5	0.6	0.0	100.0	

СРБИЈА
1404

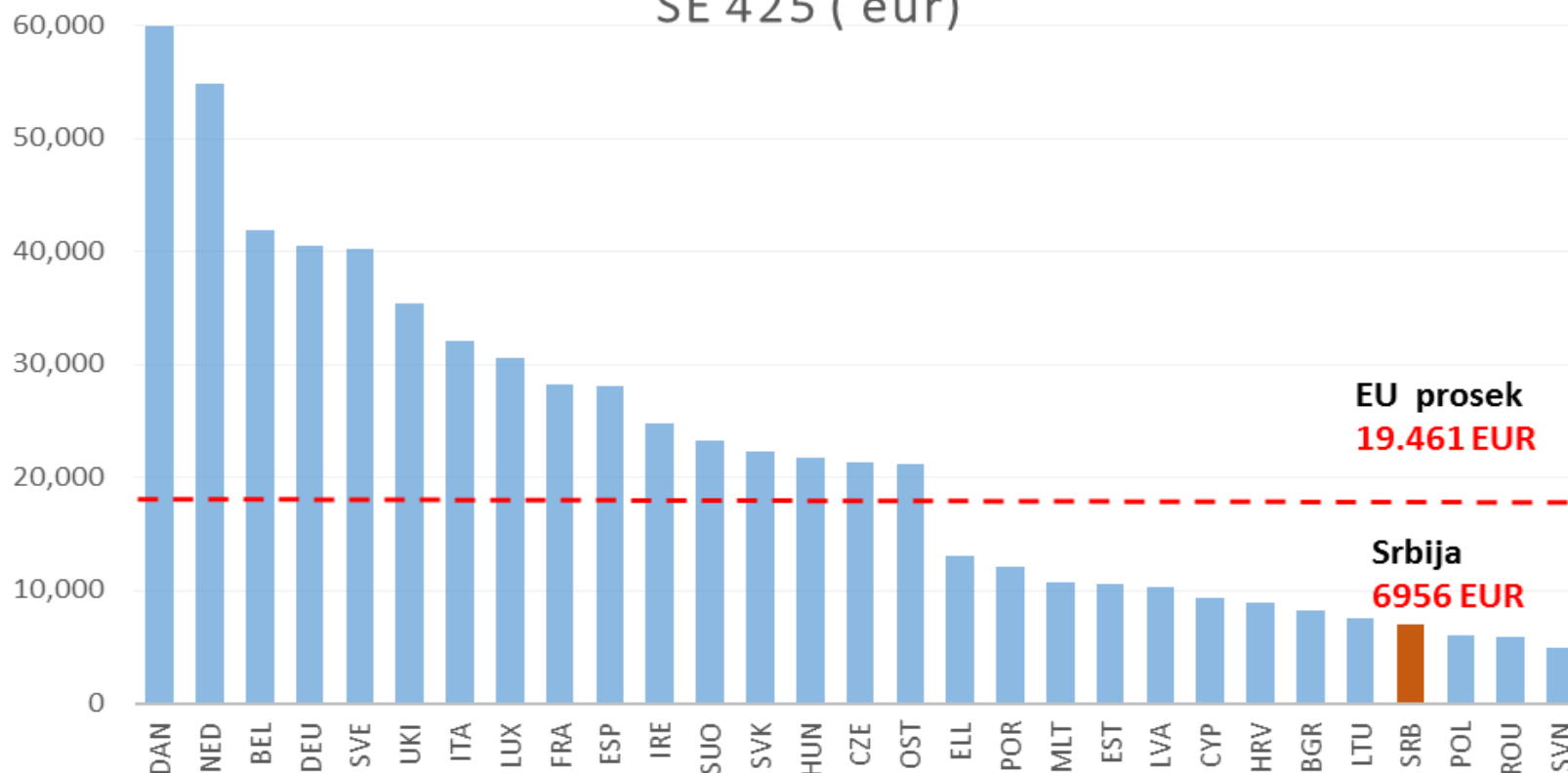
СЕВЕР
512

ЈУГ
892

	Класе економске величине							Укупно
	3	4+5	6+7	8+9	10+11	12+13+14		
Ратарство	42	64	29	4	0	0	139	
Хортикултура у заштићеном простору	0	5	4	0	0	0	9	
Хортикултура на отвореном	5	11	6	0	0	0	22	
Виноградарство	4	4	1	0	0	0	9	
Воћарство	35	27	3	0	0	0	65	
Млечно говедарство	36	152	38	0	0	0	226	
Различита стока која се напаса	34	78	39	0	0	0	151	
Свињарство	1	3	13	7	0	0	24	
Живинарство	2	6	17	1	0	0	26	
Мешовита ратарско-сточарска производња	65	128	28	0	0	0	221	
Укупно	224	478	178	12	0	0	892	
%	25.1	53.6	20.0	1.3	0.0	0.0	100.0	

НЕТО ДОДАТА ВРЕДНОСТ ПРЕМА ГОДИШЊОЈ РАДНОЈ ЈЕДИНИЦИ (SE 425)

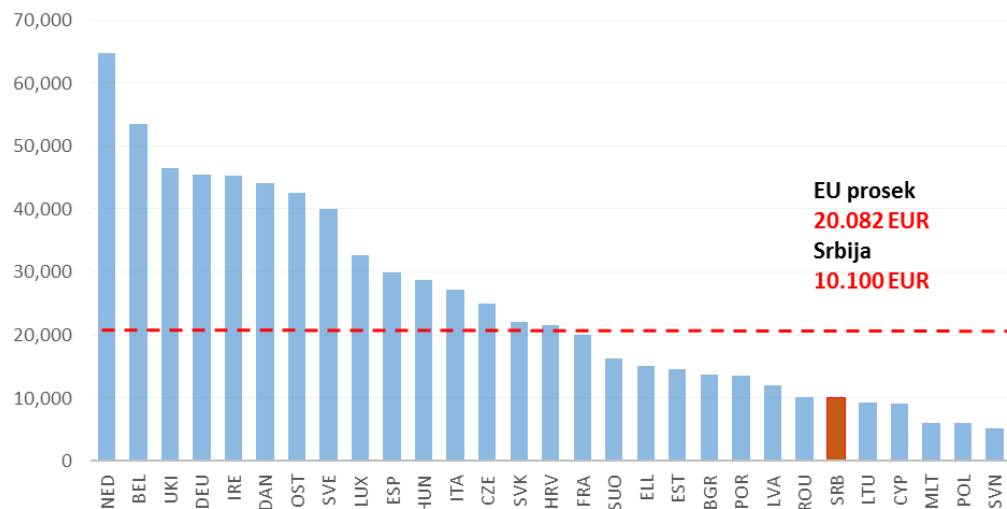
Neto dodata vrednost prema godišnjoj radnoj jedinici
SE 425 (eur)

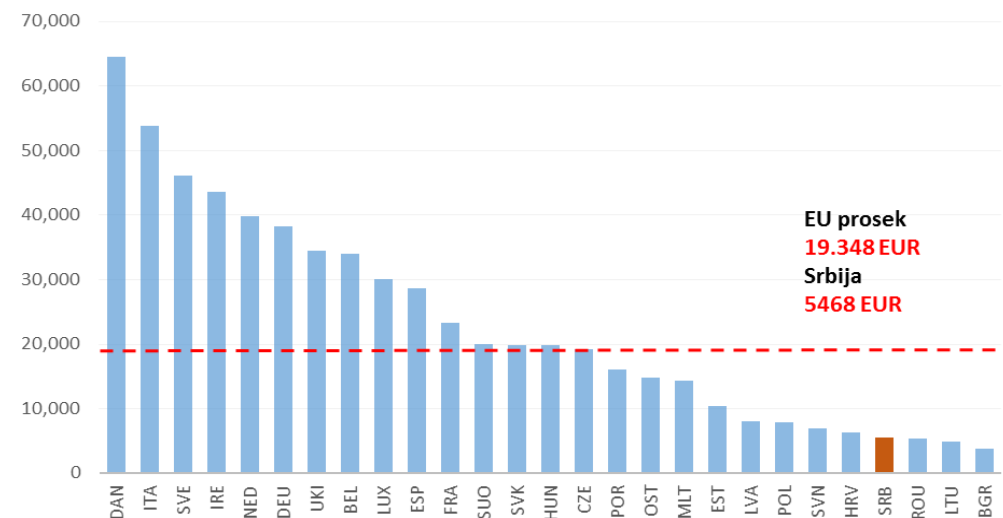
FADN подаци су прикупљени и обрађени у фази успостављања FADN система у Републици Србији

НЕТО ДОДАТА ВРЕДНОСТ ПРЕМА ГОДИШЊОЈ РАДНОЈ ЈЕДИНИЦИ (SE 425) (различити типови производње)(SE 425)

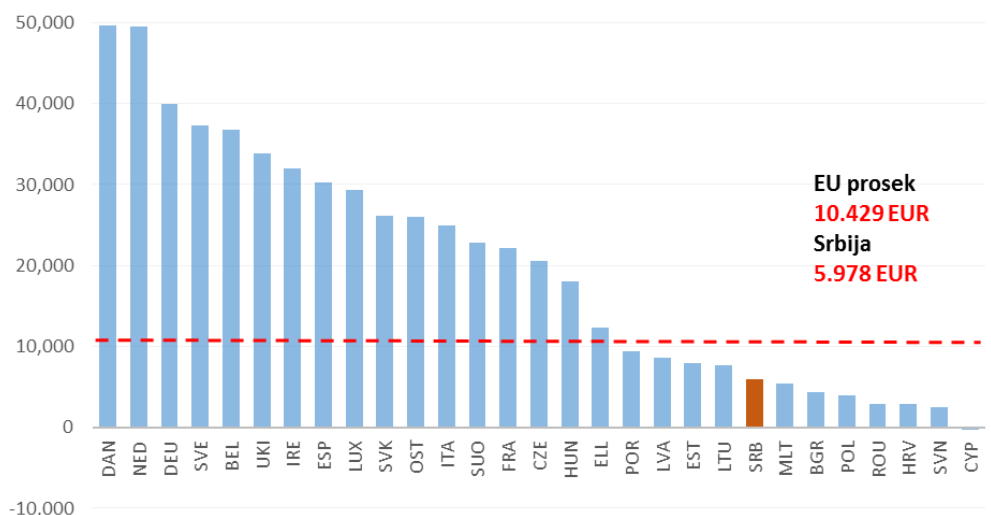
Tip proizvodnje: Ratarstvo

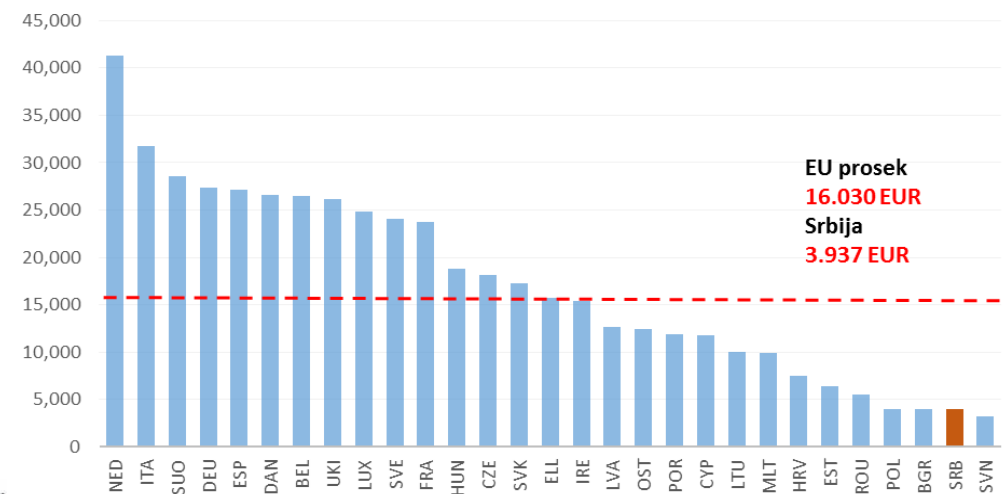
Tip proizvodnje: Mlekarstvo

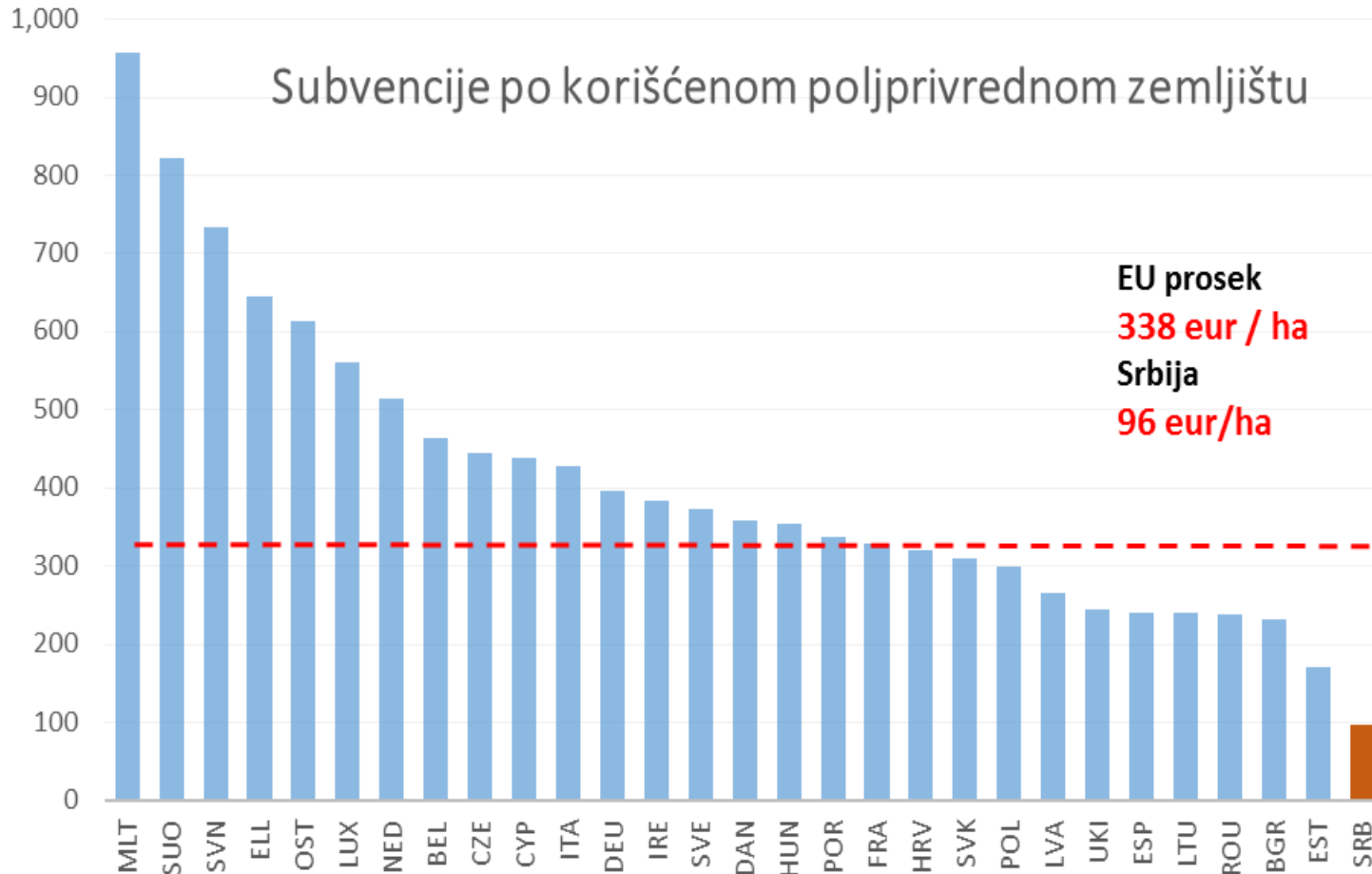
Ti proizvodnje: Mešovita

Tip proizvodnje: Ispaša stoke

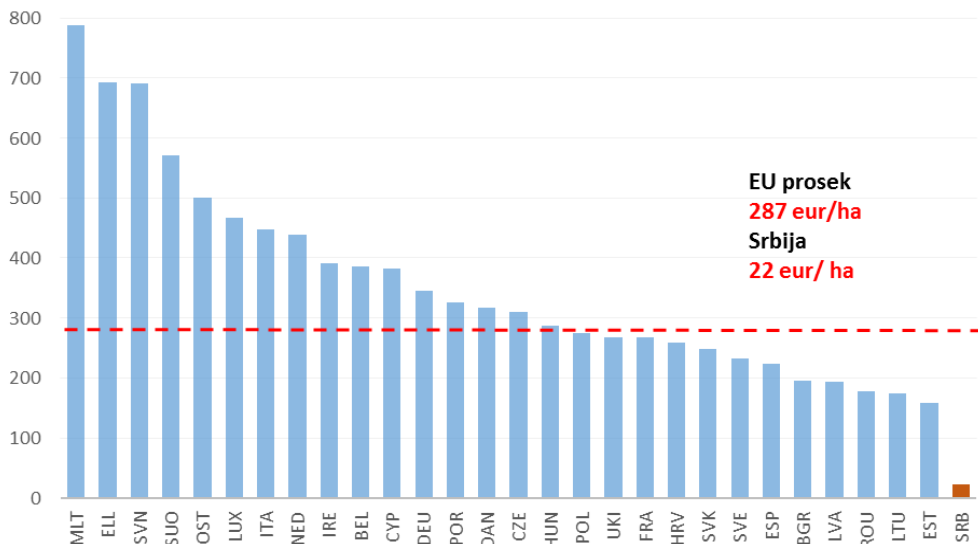
СУБВЕНЦИЈЕ ПО КОРИШЋЕНОМ ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ(eur/ha)- сви типови газдинстава

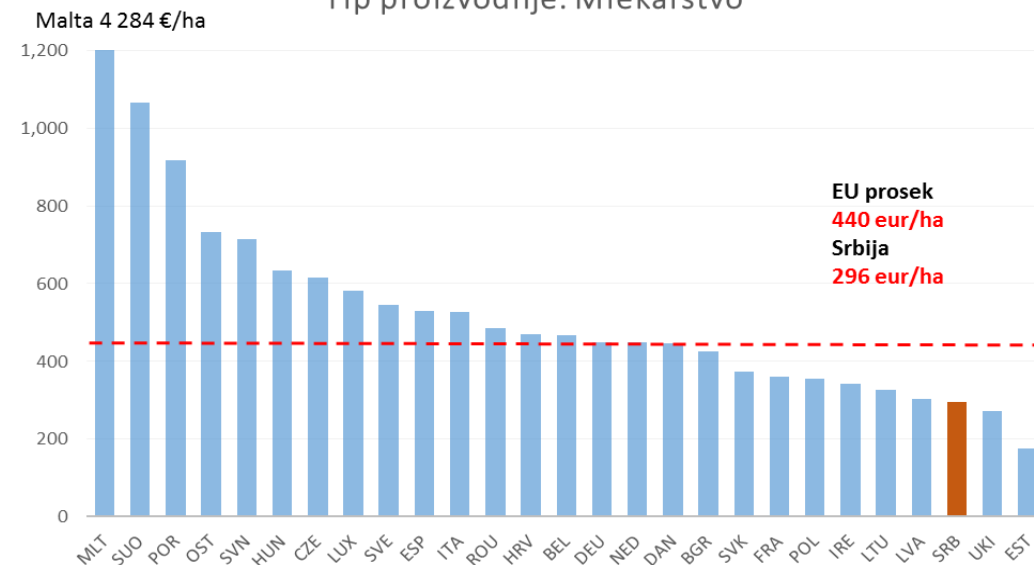
**FADN podaci su prikupljeni i obrađeni u fazi
uspостављања FADN sistema u Republici Srbiji**

СУБВЕНЦИЈЕ ПО КОРИШЋЕНОМ ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ (eur/ha) - различити типови газдинстава

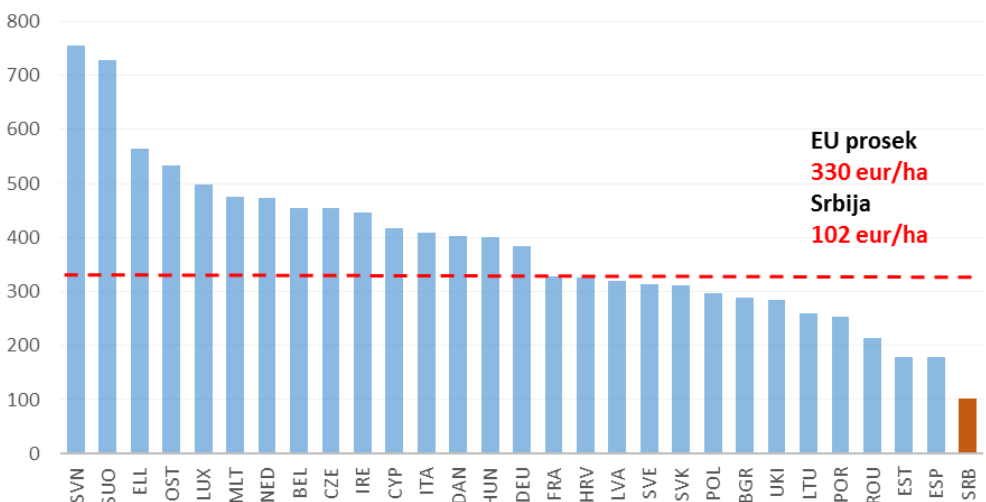
Tip proizvodnje: Ratarstvo

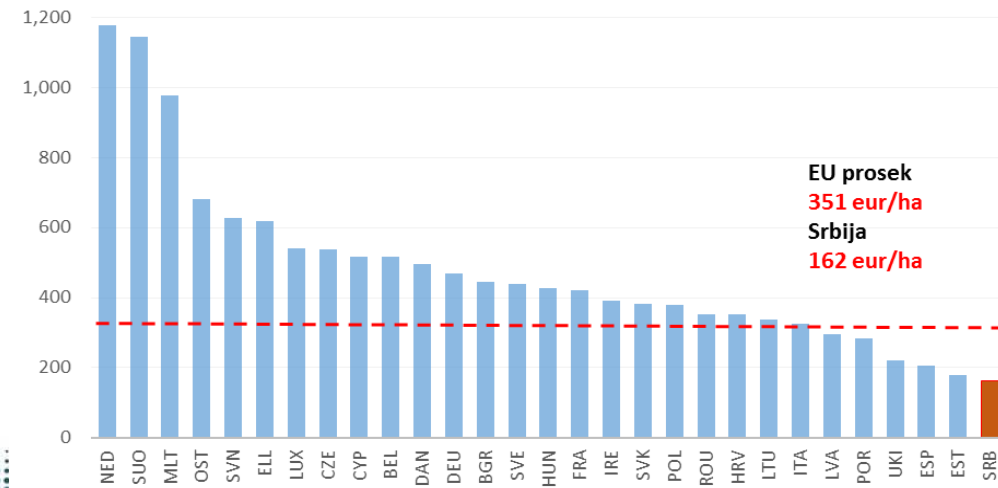
Tip proizvodnje: Mlekarstvo

Tip proizvodnje: Mešovita

Tip proizvodnje: Ispaša stoke

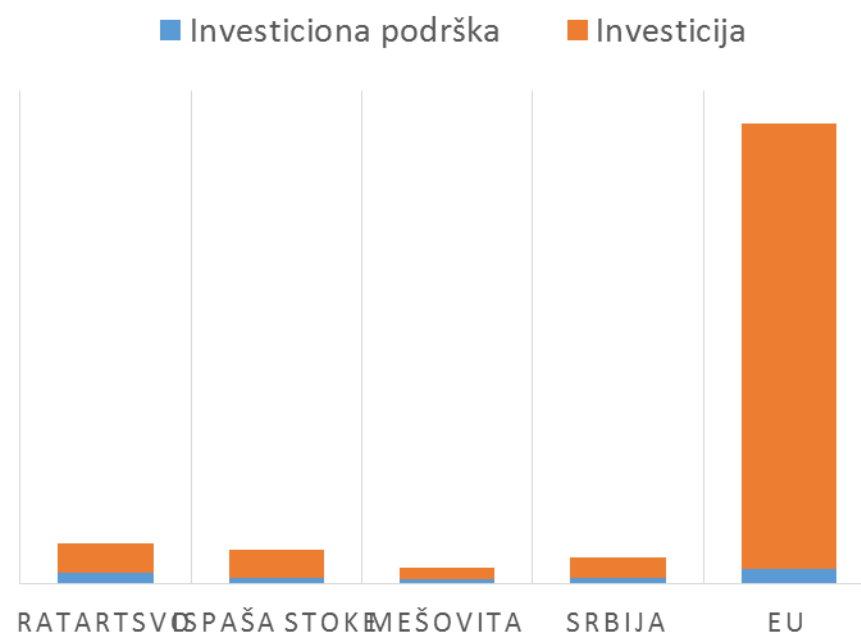
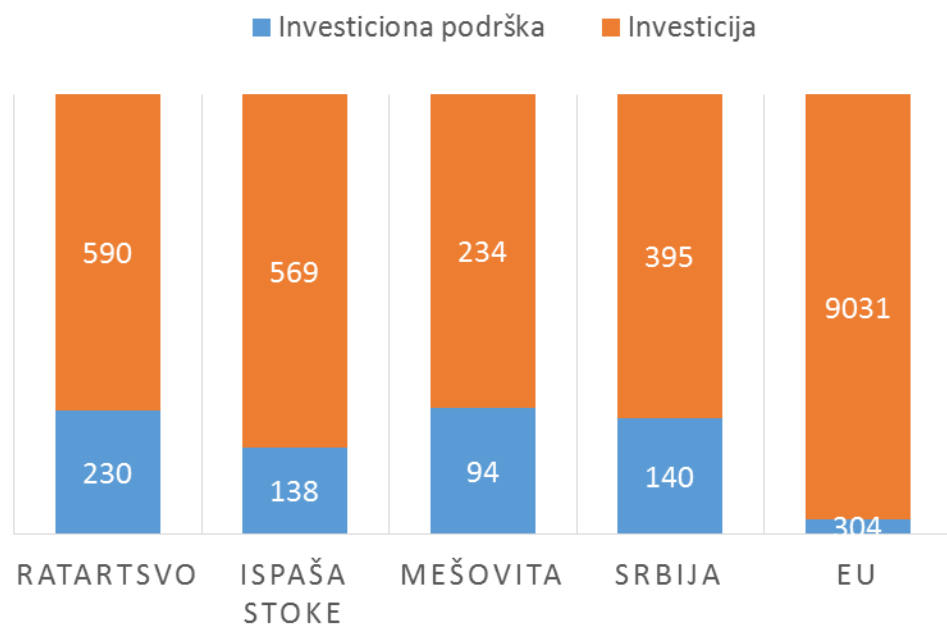

УЧЕШЋЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ ПОДРШКЕ У ВРЕДНОСТИ УКУПНИХ ИНВЕСТИЦИЈА (%)

- SE 406- *Subsidies on investment*- СУБВЕНЦИЈЕ НА ИНВЕСТИЦИЈЕ (eur)
- SE 516- *Gross investment* - БРУТО ИНВЕСТИЦИЈЕ У ОСНОВНА СРЕДСТВА (eur)

(вредност купљених и произведених основних средстава умањених за вредност продатих или основних средстава отуђених без накнаде у току обрачунске године)

- SE 521- *Net investment* - ИНВЕСТИЦИЈА УМАЊЕНА ЗА АМОРТИЗАЦИЈУ (eur)

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

Селекцијски план и активности за 2019. годину

Типологија, Економска величина FADN региони

ДЕФИНИСАЊЕ И УСВАЈАЊЕ

- Регион
- Економска величина
- Тип производње

ИЗРАЧУНАВАЊЕ

Коефицијента стандардне
вредности производње

Србија - Север

Србија - Југ

Примери:

Пшеница: 500 – 650 евра

Јечам: 350 - 450 евра

Кукуруз у зрну: 630 - 940 евра

Кромпир: 1500 - 1650 евра

Повртарство (на отвореном): 2440 евра

Повртарство (у заштићеном простору):
17500 евра

Воће и бобичасто воће: 1790 евра

Грожђе (за производњу стоног вина): 2100
– 4700 евра

Крмно биље: 320 – 590 евра

Примери:

Музне краве: 800 - 1200 евра

Остала говеда: 250 – 310 евра

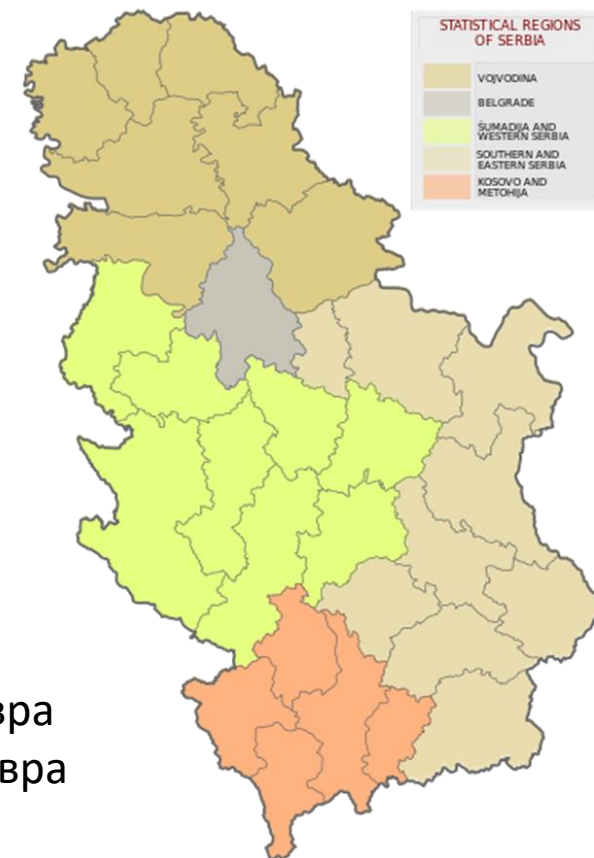
Овце: 70 - 130 евра

Пригодне крмаче: 425 - 450 евра

Товни пилићи (бројлери) (100): 760 евра

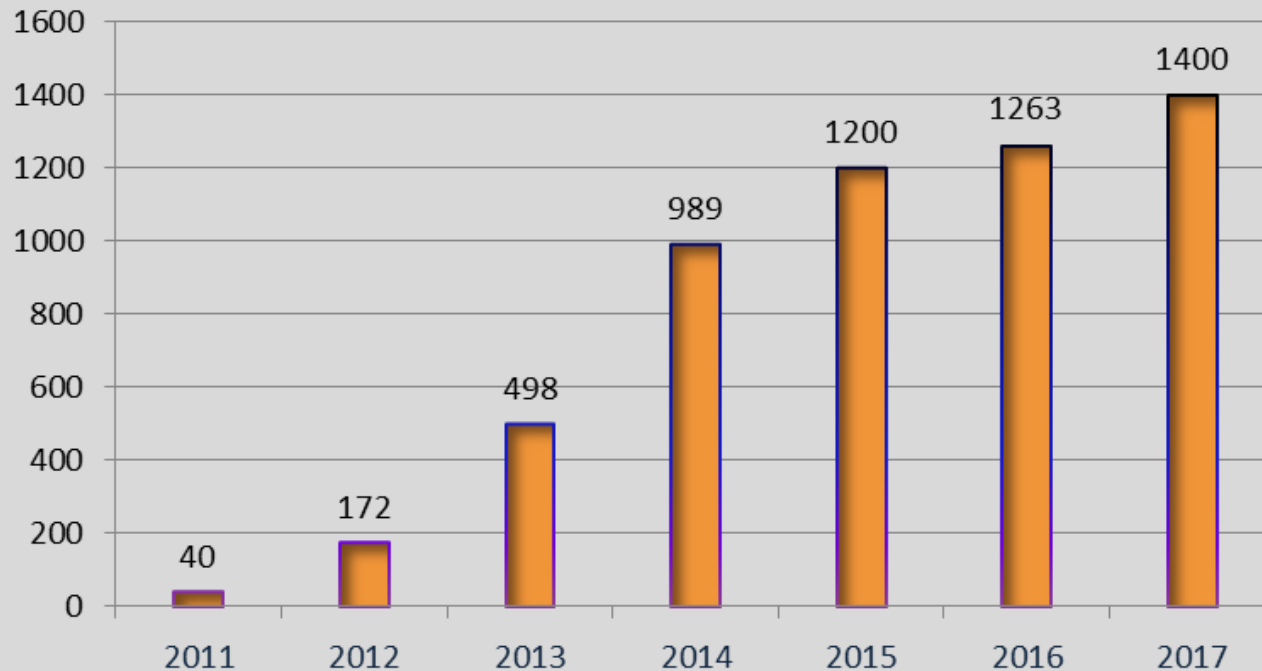
Коке носиље (100): 1130 - 1380 евра

Кошнице: 20 евра

ВЕЛИЧИНА FADN УЗОРКА

FADN УЗОРАК

2015
1200

2016
1263

2017
1400

2018
1600

ОЧЕКИВАНИ УЗОРАК ЗА
СРБИЈУ
2000

ОДАБИР FADN ГАЗДИНСТАВА

1) Саветодавци имају обавезу да прате 10 газдинстава, и уколико је било одустајања замене са новим.

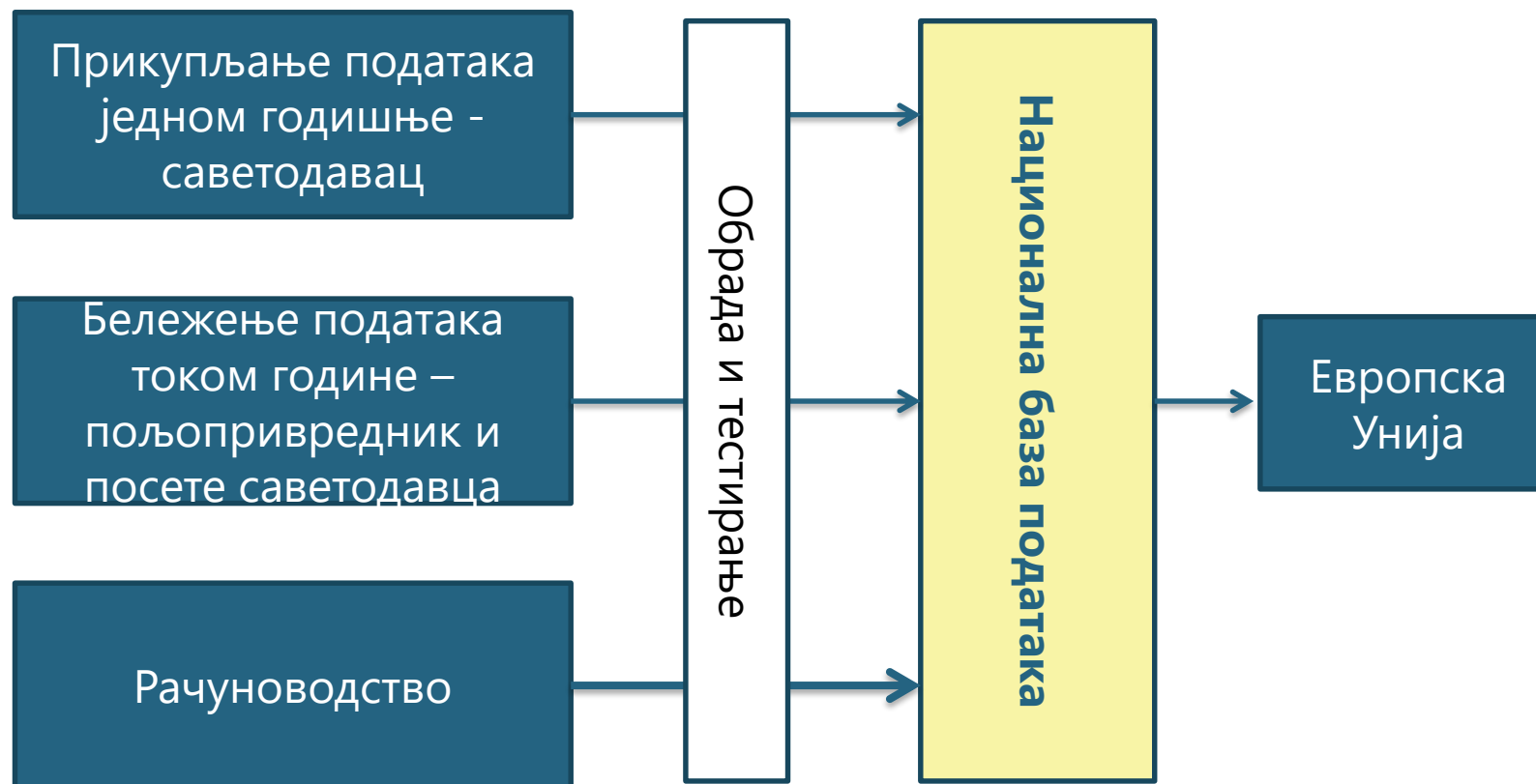
ПОЉОПРИВРЕДНА ГАЗДИНСТВА ИСПОД 4.000 ЕУРА СЕ ИСКЉУЧУЈУ ИЗ ИСТРАЖИВАЊА И МОРАЈУ ДА СЕ ЗАМЕНЕ!

Процес:

- Пољопривредна саветодавна и стручна служба добија списак могућих газдинстава
- Газдинства се додељују НОВИМ саветодавцима – **10 по Саветодавцу**
- Софтвер за типологију за проналажење алтернативних газдинстава - Калкулатор
- Критеријуми за одабир газдинстава
- уклапа се у типологију
- руководилац/менаџер сарађује
- вољан је да учествује
- може да достави податке

АКТИВНОСТИ	Квартал 1	Квартал 2	Квартал 3	Квартал 4
Припрема плана селекције			X	
Избор газдинстава				X
Припрема документације за прикупљање података			X	X
Обуке саветодаваца (радионице)		X		X
Прикупљање и унос података	X	X		X
Мониторинг прикупљања података	X	X		
Контрола прикупљања података	X	X		
Обрада података		X	X	X
Анализе података			X	X
ИТ подршка	X	X	X	X
Састанци Националног одбора		X	X	
Дисеминација резултата			X	X

ГЛАВНИ ЦИЉ-Прикупљање података за FADN базу података

АКТИВНОСТИ И РОКОВИ

КАЛЕНДАР АКТИВНОСТИ

30. јануар	Завршетак идентификације ПГ
20.МАРТ	Завршетак прикупљања података са свих <i>FADN</i> газдинстава за претходну рачуноводствену годину
20. АПРИЛ	Подаци са свих <i>FADN</i> газдинстава су унети у софтвер
1. мај	Завршена прва валидација
15. мај	Сви подаци у систему су кориговани
30. јун	Све повратне информације за пољопривреднике спремне

ПРИПРЕМА ОБУКА 2019

План обука

- Обуке за прикупљање, унос и обраду података
- Обуке за анализе резултата

Захтеви

- Праћење ЕУ прописа и додатних докумената
- Прилагођавање образаца и упутстава за прикупљање
- Ажурирање софтвера за унос и обраду података

ОРГАНИЗАЦИЈА ОБУКА

- Редовне обуке Министарства и регионалних тела
- Обуке научно-образовних установа и домаћих експерата
- Додатне обуке експерата кроз ЕУ техничку сарадњу (taieх, twining.. или билатералну помоћ земаља ЕУ

УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОДАТАКА

1. ЧЕТИРИ НИВОА КОНТРОЛЕ
(газдинство- ПССС/ПСС, Регионална тела, Министарство,
ЕУ –RICA test)

2. ЈАСНО ДЕФИНИСАНИ ПРИНЦИПИ КОНТРОЛЕ И КОМУНИКАЦИЈА

3. УСПОСТАВЉЕНЕ ПРОЦЕДУРЕ КОНТРОЛЕ

НАЦИОНАЛНА КООРДИНАЦИОНА ГРУПА ЗА FADN СИСТЕМ:

Robert Radišić rradistic@ipn.co.rs

Slavica Čolić scolic@ipn.bg.ac.rs

Goran Jurlina jurlina.goran@pssnovisad.rs

Julkica Simić julkica.simic@vojvodina.gov.rs

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

